

HELLENIC REPUBLIC
**National and Kapodistrian
University of Athens**
— EST. 1837 —

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«LL.M. in International and European Law»
«ΠΜΣ στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο»

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024-2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	3
Η Νομική Σχολή	4
Το ΠΜΣ «Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο»	5
Η Συντονιστική Επιτροπή	5
Σκοπός & Μαθησιακά αποτελέσματα	6
Μεταπτυχιακοί Τίτλοι	7
Προϋποθέσεις και Διαδικασία εισαγωγής	7
Διάρκεια Σπουδών	7
Τέλη Φοίτησης	7
Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο	8
Το Πρόγραμμα Σπουδών	8
Η Εκπαιδευτική Διαδικασία	10
Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας	10
Εξετάσεις και Αξιολόγηση των Φοιτητών	11
Η Διπλωματική Εργασία	11
Υπολογισμός Βαθμού Διπλώματος	11
Πρόσβαση σε Διδακτορικές Σπουδές	12
Ακαδημαϊκός Σύμβουλος & Μηχανισμός Παραπόνων και Ενστάσεων	12
Περιεχόμενο Μαθημάτων της Ειδίκευσης «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο»	13
Περιεχόμενο Μαθημάτων της Ειδίκευσης «Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης»	20
Ακαδημαϊκό Προσωπικό	27
Ακαδημαϊκός Σύμβουλος	28
Γραμματεία	28
Ιστοσελίδα	28
Αίθουσες Διδασκαλίας	28
Πρόσβαση	28
Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής	28
Κέντρο Ερευνών Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου – Athens PIL	29
Φοιτητικές Παροχές, Συμβουλευτικές & Υποστηρικτικές Υπηρεσίες	30

Το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

<https://www.uoa.gr>

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το οποίο εγκαινιάστηκε στις 3 Μαΐου του 1837, είναι το μεγαλύτερο κρατικό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα πανεπιστήμια στην Ευρώπη. Όπως όλα τα άλλα ελληνικά πανεπιστήμια, είναι αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και όλα τα σημαντικά θέματα πολιτικής καθορίζονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με ένα φοιτητικό σώμα περίπου 70,000 προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, πάνω από 2.100 μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού και περίπου 1.000 άτομα διοικητικό, γραμματειακό και εξειδικευμένο προσωπικό, το Πανεπιστήμιο Αθηνών στοχεύει στην αριστεία τόσο στη διδασκαλία όσο και στην έρευνα σε ένα σημαντικά ποικίλο φάσμα επιστημονικών κλάδων.

Οι Σχολές του ΕΚΠΑ

- Θεολογική Σχολή
- Νομική Σχολή
- Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
- Σχολή Θετικών Επιστημών
- Σχολή Επιστημών Υγείας
- Φιλοσοφική Σχολή
- Σχολή Θετικών Επιστημών
- Σχολή Επιστημών της Αγωγής
- Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
- Σχολή Αγροτικής Ανάπτυξης Διατροφής και Αειφορίας

Διοίκηση του ΕΚΠΑ

- Η Σύγκλητος
- Το Συμβούλιο Διοίκησης
- Ο Πρύτανης
Καθηγητής Γεράσιμος Σιάσος, rector@uoa.gr
- Οι Αντιπρυτάνεις
Αντιπρύτανης Διοικητικών Υποθέσεων & Φοιτητικής Μέριμνας
Καθηγητής Ευστάθιος Ευσταθόπουλος, vrec-admin@uoa.gr
Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων & Εξωστρέφειας
Καθηγήτρια Σοφία Παπαϊωάννου, vrec-acafir@uoa.gr
Αντιπρύτανης Οικονομικών και Ανάπτυξης
Καθηγητής Αριστείδης Σαμίτας, vrec-fin@uoa.gr
Αντιπρύτανης Έρευνας, Καινοτομίας & Δια Βίου Μάθησης
Αναπληρωτής Καθηγητής Χρήστος Καραγιάννης, vrec-rd@uoa.gr

Η Νομική Σχολή

<https://www.law.uoa.gr>

Η Νομική Σχολή, που μαζί με την Θεολογική, την Ιατρική και την Φιλοσοφική αποτέλεσαν τον πυρήνα του Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο ιδρύθηκε το 1837 επί Βασιλείας Όθωνος, γαλούχησε γενεές άξιων επιστημόνων και σημαντικών παραγόντων της πολιτικής ζωής της χώρας, προσφέροντας ανεκτίμητο εκπαιδευτικό έργο. Από το 1982 μέχρι το 2013 λειτούργησε ως Τμήμα Νομικής στο πλαίσιο της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), ενώ με το Π.Δ. 85/2013 μετεξελίχθηκε πλέον σε αυτόνομη μονομηματική Σχολή. Το κεντρικό κτήριο της Σχολής βρίσκεται στο οικοδομικό τετράγωνο μεταξύ των οδών Σόλωνος, Σίνα, Μασσαλίας και Ακαδημίας, ενώ μαθήματα πραγματοποιούνται και στα κτήρια Ακαδημίας 45 και Ακαδημίας 47, όπου στεγάζονται και οι Γραμματείες της Σχολής και των 6 Τομέων της. Στη Νομική Σχολή προσφέρονται μαθήματα γενικής νομικής παιδείας, καθώς και μαθήματα εξειδίκευσης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Η εκπαιδευτική διαδικασία σε διακλαδικό και διεπιστημονικό επίπεδο δεν περιορίζεται μόνο στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά πραγματώνεται σε συνεργασία και με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εσωτερικού, καθώς και στη βάση διεθνών προγραμμάτων με διακεκριμένα ανώτατα ιδρύματα του εξωτερικού.

Διοίκηση της Νομικής Σχολής

- Η Συνέλευση του Τμήματος
- Η Κοσμητεία της Σχολής
- Ο Κοσμήτορας
Καθηγητής Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, deanlaw@uoa.gr
- Ο Αναπληρωτής Κοσμήτορας
Αναπληρωτής Καθηγητής Γεώργιος Κυριακόπουλος, yokygr@law.uoa.gr
- Οι Διευθυντές των Τομέων
Α΄ Τομέας Ιδιωτικού Δικαίου, Καθηγητής Δημήτριος Λιάπης
Β΄ Τομέας Ιδιωτικού Δικαίου, Καθηγήτρια Αλεξάνδρα Μικρουλέα
Τομέας Δημοσίου Δικαίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αικατερίνη Ηλιάδου
Τομέας Ποινικών Επιστημών, Αναπληρωτής Καθηγητής Αριστομένης Τζανετής
Τομέας Ιστορίας & Θεωρίας του Δικαίου, Καθηγητής Φίλιππος Βασιλόγιαννης
Τομέας Διεθνών Σπουδών, Καθηγήτρια Ελένη Μουσταίρα
- Γραμματέας της Νομικής Σχολής
Ελένη Ε. Κουρέλη
Ακαδημίας 47, 210 3688661, ekoureli@law.uoa.gr

LL.M. in International & European Law

Το LL.M. στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο αποτελεί εξέλιξη του ενιαίου μεταπτυχιακού προγράμματος της Νομικής Σχολής. Το υψηλό επίπεδο της ερευνητικής κατάρτισης που παρέχεται στο πλαίσιο του Προγράμματος έχει κερδίσει την αναγνώριση του Προγράμματος τόσο από την εγχώρια ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από ξένα πανεπιστήμια. Οι διδακτικές του δραστηριότητες έχουν συνδυαστεί με έναν εντυπωσιακό αριθμό ερευνητικών δραστηριοτήτων υψηλής ποιότητας και πολυάριθμες δημοσιεύσεις τόσο από μέλη ΔΕΠ όσο και από μεταπτυχιακούς φοιτητές και αποφοίτους στον τομέα εξειδίκευσής του. Το Πρόγραμμα συνεχίζει την αδιαμφισβήτητη ακαδημαϊκή κληρονομιά των μεγάλων νομικών που δίδαξαν στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και, παράλληλα, συμβάλλει στην πρόοδο της νομικής επιστήμης στο χώρο, παρουσιάζοντας με ολοκληρωμένο, πλήρη και σύγχρονο τρόπο όλες τις τρέχουσες τάσεις και εξελίξεις στον τομέα.

Η Συντονιστική Επιτροπή

Διευθύντρια

- Καθηγήτρια Μαρία Γαβουνέλη
Ακαδημίας 45, mgavoun@law.uoa.gr

Μέλη Συντονιστικής Επιτροπής

- Καθηγητής Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος
Ακαδημίας 45, asicilianos@law.uoa.gr
- Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ρεβέκκα – Εμμανουέλα Παπαδοπούλου
Ακαδημίας 45, manpapad@law.uoa.gr
- Αναπληρωτής Καθηγητής Εμμανουήλ Περάκης
Ακαδημίας 45, mperakis@law.uoa.gr
- Επίκουρος Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης
Ακαδημίας 45, agourg@law.uoa.gr

Γραμματεία ΠΜΣ

- Μαριλένα Ζαχαροπούλου
Ακαδημίας 45, 210 3688675, mzacharop@uoa.gr

Σκοπός & Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το Πρόγραμμα στοχεύει στην εμπάθυνση και την προώθηση της γνώσης και της έρευνας στον τομέα του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου και του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της ανάπτυξης της χώρας. Η απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών προϋποθέτει αφενός την επιτυχή ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής παρακολούθησης ενός κύκλου συστηματικών και εξειδικευμένων σπουδών με παράλληλη ερευνητική εργασία και αφετέρου τη συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, η οποία αποσκοπεί στην παραγωγή επιστημονικής έρευνας υψηλής ποιότητας και στην κατάρτιση επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης. Η διδασκαλία είναι στην αγγλική γλώσσα και επιτρέπει στους φοιτητές που μετέχουν στο πρόγραμμα να τελειοποιήσουν τις γνώσεις τους και κατά τούτο μπορούν να αποκτήσουν ανταγωνιστικό προβάδισμα στην αγορά εργασίας. Το Πρόγραμμα στοχεύει στον εμπλουτισμό των γνώσεων των φοιτητών με τις πιο πρόσφατες προσεγγίσεις / μεθόδους στο διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο. Μέσω της μελέτης της διεθνούς και ευρωπαϊκής βιβλιογραφίας και νομολογίας, οι φοιτητές αναμένεται να εξοικειωθούν με τα ειδικά και σύνθετα προβλήματα του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου και του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόφοιτοι αναμένεται να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να αξιολογούν τα μέσα του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου και των κανονισμών, καθώς και τις περισσότερες από τις προτεινόμενες λύσεις, και τέλος να διατυπώνουν σχετικές προτάσεις.

Οι κάτοχοι διπλώματος του «LL.M. in International & European Law» θα μπορούν:

- **Να κατανοούν, να συζητούν και να αξιολογούν** με κριτικό και αναλυτικό τρόπο
 - τους κανόνες, τις πολιτικές και τις αρχές των τομέων του Διεθνούς Δικαίου και του Δικαίου της Ε.Ε.
 - τον αντίκτυπο των επιμέρους τομέων στο Διεθνές Δίκαιο και στο Δίκαιο της Ε.Ε. καθώς και στην εθνική νομοθεσία
 - το ιστορικό υπόβαθρο, τα κανονιστικά θεμέλια και τις τελευταίες εξελίξεις σε όλους τους τομείς του Διεθνούς Δικαίου και του Δικαίου της Ε.Ε.
 - τις λεπτομέρειες, τη σημασία και τις πρακτικές συνέπειες αυτών των εξελίξεων
 - τη δομή των διεθνών οργανισμών και των διεθνών κανονισμών καθώς και τον ρόλο τους στη διαμόρφωση της πολιτικής στους επιμέρους τομείς του Διεθνούς Δικαίου και του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην επίλυση προβλημάτων και υποθέσεων
- **Να ερμηνεύουν** τις νομικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών, της νομολογίας και της βιβλιογραφίας
- **Να εφαρμόζουν** τις γνώσεις αυτές για το χειρισμό και την επίλυση προβλημάτων και υποθέσεων

Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το LL.M. στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (LL.M.) στις ακόλουθες ειδικότητες:

1. ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ
2. ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Προϋποθέσεις & Διαδικασία Εισαγωγής

Το πρόγραμμα είναι ανοικτό σε αποφοίτους νομικών σχολών της Ελλάδας και αντίστοιχων σχολών αναγνωρισμένων σχολών του εξωτερικού. Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής μπορούν να γίνουν δεκτοί πτυχιούχοι ΑΕΙ της Ελλάδας και αναγνωρισμένων ιδρυμάτων του εξωτερικού σε αντικείμενα συναφή με το αντικείμενο της Ειδίκευσης. Η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας είναι απαραίτητη. Ο αριθμός των υποψηφίων είναι 25 ανά Ειδίκευση. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μετά από δημοσίευση προκήρυξης στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ και του Τμήματος. Οι υποψήφιοι αξιολογούνται από τριμελή επιτροπή με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στον Κανονισμό του ΠΜΣ. Η Συντονιστική Επιτροπή καταρτίζει τον κατάλογο των επιτυχόντων μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου και τον υποβάλλει στη Συνέλευση για έγκριση. Οι εγγραφές πραγματοποιούνται κατόπιν ανακοίνωσης από τη Γραμματεία του LL.M.

Διάρκεια Σπουδών

Η διάρκεια σπουδών στο LL.M. που οδηγεί στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε 2 ακαδημαϊκά εξάμηνα (χωρίς θερινές διακοπές), στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας. Παράταση έως 2 μήνες είναι δυνατή μόνο για την υποβολή της διπλωματικής εργασίας, μετά από ατομικό, αιτιολογημένο αίτημα του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση. Οι φοιτητές μπορούν να διακόψουν τις σπουδές τους για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα 2 συνεχόμενα εξάμηνα, μετά από αιτιολογημένο αίτημα προς τη Συνέλευση της Σχολής. Το παραπάνω αιτιολογημένο αίτημα πρέπει να υποβληθεί μέχρι το τέλος του χειμερινού εξαμήνου και η διακοπή των σπουδών χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, εγκυμοσύνη, απουσία στο εξωτερικό κ.λπ.).

Τέλη Φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πληρώνουν δίδακτρα 2400 ευρώ ανά εξάμηνο για την παρακολούθηση του LL.M.. Το τέλος καταβάλλεται στην αρχή κάθε εξαμήνου και σε περίπτωση παραίτησης ή αποχώρησης του μεταπτυχιακού φοιτητή, το τέλος δεν επιστρέφεται. Από την καταβολή του τέλους φοίτησης απαλλάσσονται οι φοιτητές του ΠΜΣ που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 86 του Ν. 4957/2022 και οι

απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν υπερβαίνουν το 30% του συνολικού αριθμού των εισακτέων στο ΠΜΣ ανά ακαδημαϊκό έτος.

Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο 2024-2025

Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Τα μαθήματα οργανώνονται σε ακαδημαϊκά εξάμηνα σπουδών καθένα εκ των οποίων περιλαμβάνει 13 εβδομάδες διδασκαλίας και 3 εβδομάδες εξετάσεων. Όλα τα μαθήματα εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Χειμερινό εξάμηνο

- Περίοδος Διδασκαλίας: από 30/09/2024 έως και 10/01/2025
- Τυχόν Αναπληρώσεις Μαθημάτων: από 13/01/2025 έως και 17/01/2025
- Περίοδος Εξετάσεων: από 27/01/2025 έως και 14/02/2025
- **Επίσημες αργίες**
- Εθνική Εορτή: 28 Οκτωβρίου 2024
- Πολυτεχνείο: 17 Νοεμβρίου 2024
- Διακοπές Χριστουγέννων: από 23 Δεκεμβρίου 2024 έως και 6 Ιανουαρίου 2025
- Τριών Ιεραρχών: 30 Ιανουαρίου 2025 (Θρησκευτική-εκπαιδευτική εορτή)

Εαρινό εξάμηνο

- Περίοδος Διδασκαλίας: από 17/02/2025 έως και 30/05/2025
- Τυχόν αναπληρώσεις μαθημάτων: από 02/06/2025 έως και 06/06/2025
- Περίοδος Εξετάσεων: από 16/06/2025 έως και 04/07/2025
- **Επίσημες αργίες**
- Καθαρά Δευτέρα: 03 Μαρτίου 2025
- Εθνική Εορτή: 25 Μαρτίου 2025
- Διακοπές Πάσχα: από Μ. Δευτέρα 14/04/2025 έως και 27/04/2025
- Πρωτομαγιά: 01 Μαΐου 2025
- Αγίου Πνεύματος: 09 Ιουνίου 2025
- Επίσημη αργία για τη Νομική Σχολή: 21 Φεβρουαρίου 2025
- Φοιτητικές εκλογές: Η Σχολή παραμένει κλειστή την ημέρα διεξαγωγής τους και την επόμενη

Εξεταστική Περίοδος Σεπτεμβρίου: από 08/09/2025 έως και 26/09/2025

Πρόγραμμα Σπουδών

Η φοίτηση στο "LL.M. in International & European Law" και η απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου αντιστοιχεί σε 75 πιστωτικές μονάδες. Ειδικότερα, ο φόρτος εργασίας με τον οποίο επιβαρύνεται ο φοιτητής αποτιμάται σε 10 πιστωτικές μονάδες για το βασικό μάθημα, σε 5 πιστωτικές μονάδες για το Σεμινάριο και σε 5 πιστωτικές μονάδες για καθένα από τα προαιρετικά μαθήματα. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 15 πιστωτικές μονάδες. Στα δύο εξάμηνα διδάσκονται συνολικά 10 μαθήματα, εκ των οποίων τα 4 ορίζονται ως υποχρεωτικά για την απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου, ενώ τα 6 είναι μαθήματα επιλογής που επιλέγει ο υποψήφιος από τον κατάλογο μαθημάτων. Αναγνώριση μαθημάτων δεν είναι δυνατή.

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ “PUBLIC INTERNATIONAL LAW - ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ”

Χειμερινό Εξάμηνο	ECTS	Εαρινό Εξάμηνο	ECTS
Fundamentals of International Law Θεμελιώδεις Έννοιες του Διεθνούς Δικαίου	10	International Law Processes Τεχνικές του Διεθνούς Δικαίου	10
Seminar I Σεμινάριο I	5	Seminar II Σεμινάριο II	5
International Human Rights Law Διεθνής Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	5	International Environmental Law & Energy Law Διεθνές Δίκαιο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	5
Law of the Sea Δίκαιο της Θάλασσας	5	Business and Human Rights Επιχειρήσεις & Ανθρώπινα Δικαιώματα	5
Law of the World Trade Organisation Διεθνές Δίκαιο Εμπορίου	5	International Investment Law & Arbitration Διεθνής Επενδυτική Διαιτησία	5
International Air, Space & Telecommunications Law Διεθνές Δίκαιο Εναερίου Χώρου, Διαστήματος & Τηλεπικοινωνιών	5	International Law and Domestic Courts Σχέση Διεθνούς και Εσωτερικού Δικαίου	5
Diplomatic and Consular Law Διπλωματικό και Προξενικό Δίκαιο	5	Diplomacy through Experts Διεθνής Διπλωματία	5
International Humanitarian Law Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο	5	Cybersecurity and International Law Κυβερνοασφάλεια και Διεθνές Δίκαιο	5
The EU Internal Market Η Εσωτερική Αγορά στην Ε.Ε	5	EU Tax Law Φορολογικό Δίκαιο της Ε.Ε.	5
Fundamental Rights Protection in the EU Η Προστασία των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην Ε.Ε.	5	EU Economic and Monetary Union Law Το Δίκαιο της Οικονομικής & Νομισματικής Ένωσης	5
European Union External Relations Law Δίκαιο των Εξωτερικών Σχέσεων της Ε.Ε.	5	Environmental Law & EU Internal Market Περιβάλλον & Αγορά στην Ε.Ε.	5
		International & European Banking Law Διεθνές & Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο	5
TOTAL	30	TOTAL	30
		THESIS	15
ΣΥΝΟΛΟ 75 ECTS			

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ “EUROPEAN UNION LAW - ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ”

Χειμερινό Εξάμηνο	ECTS	Εαρινό Εξάμηνο	ECTS
Fundamentals of EU Law Θεμελιώδεις Έννοιες του Δικαίου της Ε.Ε.	10	The EU Area of Freedom, Security & Justice: Between Governance and Security Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας & Δικαιοσύνης στην Ε.Ε.: Μεταξύ Διακυβέρνησης & Δικαιοσύνης	10
Seminar I Σεμινάριο I	5	Seminar II Σεμινάριο II	5
The EU Internal Market: Economic Freedoms and Competition Η Εσωτερική Αγορά στην Ε.Ε.: Οικονομικές Ελευθερίες, Ανταγωνισμός	5	EU Tax Law Φορολογικό Δίκαιο της Ε.Ε.	5
Fundamental Rights Protection in the EU Η Προστασία των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην ΕΕ	5	EU Economic & Monetary Union Law Το Δίκαιο της Οικονομικής & Νομισματικής Ένωσης	5
European Union External relations Law Δίκαιο των Εξωτερικών Σχέσεων της Ε.Ε.	5	Environmental Law and EU Internal Market Περιβάλλον & Αγορά στην Ε.Ε.	5
International Human Rights Law	5	International & European Banking Law	5

Διεθνής Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων		Διεθνές και Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο	
Law of the Sea Δίκαιο της Θάλασσας	5	International Environmental Law & Energy Law – Διεθνές Δίκαιο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	5
Law of the World Trade Organisation Διεθνές Δίκαιο Εμπορίου	5	Business & Human Rights Επιχειρήσεις & Ανθρώπινα Δικαιώματα	5
International Air, Space and Telecommunications Law Διεθνές Δίκαιο Εναερίου Χώρου, Διαστήματος & Τηλεπικοινωνιών	5	International Investment Law & Arbitration Διεθνής Επενδυτική Διαιτησία	5
Diplomatic and Consular Law Διπλωματικό & Προξενικό Δίκαιο	5	International Law & Domestic Courts Σχέση Διεθνούς & Εσωτερικού Δικαίου	5
International Humanitarian Law Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο	5	Diplomatic & Consular Law Διπλωματικό & Προξενικό Δίκαιο	5
		Cybersecurity & International Law Κυβερνοασφάλεια & Διεθνές Δίκαιο	5
TOTAL	30	TOTAL	30
		THESIS	15
ΣΥΝΟΛΟ 75 ECTS			

Η Εκπαιδευτική Διαδικασία

Η διδασκαλία γίνεται διά ζώσης αλλά δύναται να διεξάγεται με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή έκτακτες συνθήκες ή σε περίπτωση οργάνωσης μαθημάτων εμπάθυνσης και φροντιστηριακών ασκήσεων πέραν των υποχρεωτικών ωρών διδακτικού έργου ανά μάθημα. Η διδασκαλία μπορεί να περιλαμβάνει ενδιάμεσες ασκήσεις, επισκέψεις σε ρυθμιστικούς ή άλλους φορείς και εικονικές δίκες. Μπορεί επίσης να οργανωθεί σε σεμιναριακές ενότητες, με διαφορετικούς εισηγητές υπό την επίβλεψη του διδάσκοντος. Τα υποχρεωτικά μαθήματα διδάσκονται τρεις ώρες την εβδομάδα και τα μαθήματα επιλογής δύο ώρες. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική και ο αριθμός των απουσιών δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 3 ανά μάθημα εκ των οποίων οι 2 αδικαιολόγητες.

Αξιολόγηση της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Για την αξιολόγηση όλων των μαθημάτων της Νομικής Σχολής χρησιμοποιείται η πλατφόρμα Survey <https://survey.uoa.gr>. Η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές γίνεται με χρήση username & password όπως στο mystudies μεταξύ 8ης και 11ης εβδομάδας διδασκαλίας κάθε εξαμήνου. Οι φοιτητές ενημερώνονται για την περίοδο αξιολόγησης με ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Σχολής και στο e-class του κάθε μαθήματος. Το σύστημα εγγυάται την ανωνυμία και τη μοναδικότητα της κάθε συμμετοχής.

Εξετάσεις και Αξιολόγηση των Φοιτητών

Οι εξεταστικές περιόδους είναι δύο για κάθε μάθημα. Η πρώτη ακολουθεί τη λήξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου και διαρκεί έως τρεις εβδομάδες και η δεύτερη λαμβάνει χώρα εντός του μηνός Σεπτεμβρίου και διαρκεί επίσης έως τρεις εβδομάδες. Στη δεύτερη περίοδο προσέρχεται ο φοιτητής που απέτυχε ή δεν προσήλθε σε ένα ή περισσότερα μαθήματα του πρώτου ή δεύτερου εξαμήνου. Στην ίδια περίοδο προσέρχεται και ο φοιτητής που επιθυμεί να επαναλάβει την εξέταση για βελτίωση βαθμού. Αν ο φοιτητής αποτύχει δύο φορές στο ίδιο μάθημα (και σε έως δύο μαθήματα), θα εξετάζεται, μετά από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το μάθημα και ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή. Οι εξετάσεις μπορεί να είναι γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, κατ' επιλογή του διδάσκοντος. Ο εξεταστής συνεκτιμά τις εισηγήσεις, ερευνητικές εργασίες, ασκήσεις ή άλλες μορφές συμμετοχής των φοιτητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10.

Η Διπλωματική Εργασία

Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας γίνεται κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου σπουδών και κατατίθεται το αργότερο έως την 30η Σεπτεμβρίου του έτους στο οποίο διδάσκεται το δεύτερο εξάμηνο. Η διπλωματική εργασία πρέπει να εκπονηθεί από τον φοιτητή και να αποτελεί προϊόν πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας. Για το σκοπό αυτό, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υπογράφουν δήλωση περί μη προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας. Η διπλωματική εργασία υποστηρίζεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής. Αν η διπλωματική εργασία δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα ή δεν κριθεί επιτυχής, δεν απονέμεται στο φοιτητή το Δ.Μ.Σ.. Εφόσον η διπλωματική εργασία εγκριθεί από την εξεταστική επιτροπή, κατατίθεται ηλεκτρονικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ».

Υπολογισμός Βαθμού Διπλώματος

Η βαθμολογική κλίμακα για όλα τα μαθήματα και τη διπλωματική εργασία, ορίζεται από το 0 έως 10. Θεωρείται ότι πέτυχε ο φοιτητής που έλαβε βαθμό 5 και άνω, σε όλα τα μαθήματα. Για τον υπολογισμό του βαθμού του μεταπτυχιακού διπλώματος πολλαπλασιάζεται ο βαθμός του κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με τον συνολικό αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. Στο μεταπτυχιακό δίπλωμα αναγράφεται «καλώς» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας μικρότερο από 6,5] «λίαν καλώς» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας μεταξύ 6,5 και 8,5] και «άριστα» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας 8,5 και άνω].

Πρόσβαση σε Διδακτορικές Σπουδές

Η απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος του ΠΜΣ «LL.M. in International & European Law» δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε διδακτορικές σπουδές.

Ακαδημαϊκός Σύμβουλος & Μηχανισμός Παραπόνων - Ενστάσεων

Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος συζητά και καθοδηγεί τους φοιτητές για τα ακαδημαϊκή τους επίδοση και τους ενημερώνει για τις υπηρεσίες που προσφέρει η Σχολή, για τις διδακτορικές σπουδές και για τις δυνατότητες σταδιοδρομίας τους μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Οι φοιτητές μπορούν επίσης να συζητήσουν με τον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο οποιαδήποτε πτυχή της ακαδημαϊκής τους ζωής και θέματα σχετικά με τον Κανονισμό και το Πρόγραμμα Σπουδών, καθώς προβλήματα με τα μαθήματα ή τις διαλέξεις, ή ακόμα και προσωπικές δυσκολίες που μπορεί να επηρεάσουν τις σπουδές τους. Ο ακαδημαϊκός σύμβουλος κάνει τις απαραίτητες υποδείξεις ή συστάσεις προς τους φοιτητές. Οι υποδείξεις και οι συστάσεις δεν είναι δεσμευτικές και ο ακαδημαϊκός σύμβουλος δεν μπορεί να εγγυηθεί την επίλυση κάθε προβλήματος. Εάν οι φοιτητές δεν είναι ικανοποιημένοι από την προτεινόμενη λύση, μπορούν να υποβάλουν αίτημα στη διευθύνουσα επιτροπή μέσω της γραμματείας του LL.M. Εάν δεν συμφωνούν με την απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής, τότε μπορούν να υποβάλουν αίτημα επανεξέτασης στη Συνέλευση της Σχολής. Οι πληροφορίες σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα των φοιτητών είναι εμπιστευτικές και προστατεύονται από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων.

Ειδίκευση

Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο

Περιεχόμενο Μαθημάτων

(Οι φοιτητές μπορούν να επιλέγουν και μαθήματα επιλογής της ειδίκευσης “Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης”)

Χειμερινό Εξάμηνο

- **Θεμελιώδεις Έννοιες του Διεθνούς Δικαίου (Υ)**

***Διδάσκοντες:** Καθηγητής Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος, Δρ. Μαρία-Λουίζα Δεύτου, Δρ. Ευθύμιος Παπασταυρίδης*

Πηγές του διεθνούς δικαίου, Δομή και ιεραρχία της διεθνούς έννομης τάξης, Διεθνής ευθύνη, Δικαιοδοσία των κρατών, Αναγνώριση των κρατών, Δικαιοδοτικές ασυλίες, Διπλωματική προστασία και προξενική συνδρομή, Διαδοχή των κρατών, Αντικείμενα του διεθνούς δικαίου, Διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων, Διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, Διεθνές ποινικό δίκαιο, Διεθνές περιβαλλοντικό δίκαιο, Ειρήνη και ασφάλεια.

- **Σεμινάριο I (PIL)**

***Διδάσκοντες:** Καθηγητής Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος, Δρ. Μαρία-Λουίζα Δεύτου, Δρ. Ευθύμιος Παπασταυρίδης*

Το Σεμινάριο συμβαδίζει με το βασικό, υποχρεωτικό μάθημα του προγράμματος LLM (Fundamentals of PIL). Ως εκ τούτου, ασχολείται με την αλληλεπίδραση και τη διασύνδεση του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του δημόσιου διεθνούς δικαίου- πρώτον, από τη σκοπιά της επιρροής (τόσο επεκτατικής όσο και περιοριστικής) του δημόσιου διεθνούς δικαίου στα ανθρώπινα δικαιώματα, και, δεύτερον, από τη σκοπιά της επιρροής του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο δημόσιο διεθνές δίκαιο (τόσο ήπια όσο και δραστική). Το σεμινάριο καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις πηγές του διεθνούς δικαίου, την ερμηνεία των συνθηκών, την ευθύνη του κράτους(π.χ. μέτρα επανόρθωσης), δικαιοδοτικές ασυλίες του κράτους, καθώς και την επιρροή του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε άλλους κλάδους του δικαίου, όπως το δίκαιο της θάλασσας (π.χ. θαλάσσια μετανάστευση). Κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων θα συζητήσουμε λεπτομερώς τα κυριότερα σημεία της σχετικής διεθνούς νομολογίας καθώς και τις σύγχρονες τάσεις στη νομολογία των διεθνών δικαιοδοτικών μηχανισμών.

- **Διεθνής Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

***Διδάσκοντες:** Καθηγήτρια Μαρία Γαβουνέλη & Δρ. Χρήστος Τσεβάς*

Το μάθημα εξετάζει σε βάθος την αρχιτεκτονική του διεθνούς συστήματος προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ εστιάζει σε συγκεκριμένα ουσιαστικά ζητήματα για την περαιτέρω εμβάθυνση στη λειτουργία του στην πράξη. Το μάθημα έχει ως βάση τα θεμέλια του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για να εξετάσει

ειδικά θέματα μέσα από τη νομολογία και την πρακτική των διεθνών οργάνων της συνθήκης και των δικαστηρίων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

• Δίκαιο της Θάλασσας

Διδάσκοντες: Καθηγήτρια Μαρία Γαβουνέλη & Δρ. Ευθύμιος Παπασταυρίδης

Το μάθημα προσεγγίζει το δίκαιο της θάλασσας στο πλαίσιο των νέων εξελίξεων και προβληματισμών, εστιάζοντας σε θέματα που αφορούν την Ανατολική Μεσόγειο. Αυτά περιλαμβάνουν: δικαιοδοσία παράκτιων κρατών- ελευθερία ναυσιπλοΐας και διέλευσης- καθεστώσ ανοικτής θάλασσας, συμπεριλαμβανομένης της μετανάστευσης, της θαλάσσιας ασφάλειας και των δραστηριοτήτων επιβολής- ενέργεια στη θάλασσα- προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος- αλιεία- θαλάσσια οριοθέτηση- επίλυση διαφορών και ευθύνη.

• Δίκαιο του Διεθνούς Εμπορίου

Διδάσκων: Επίκ. Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης

Το μάθημα αναλύει τα βασικά ζητήματα σχετικά με το διεθνές εμπόριο αγαθών, υπηρεσιών και δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας βάσει του δικαίου του ΠΟΕ, καθώς και τη λειτουργία του συστήματος επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η ενότητα καλύπτει θέματα όπως οι υπο-υποθέσεις, τα μέτρα αντιντάμπινγκ, η πρόσβαση στην αγορά, οι δασμολογικοί και μη δασμολογικοί φραγμοί στο εμπόριο, οι εξαιρέσεις για μη εμπορικούς στόχους πολιτικής, η ειδική και διαφοροποιημένη μεταχείριση των αναπτυσσόμενων χωρών και οι περιφερειακές εμπορικές ρυθμίσεις. Οι τρέχουσες εξελίξεις και προκλήσεις, όπως το Brexit και η πανδημία COVID-19, θα χρησιμοποιηθούν ως μελέτες περιπτώσεων ενδεικτικές της αυξανόμενης σύγχρονης σημασίας του δικαίου του ΠΟΕ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί επίσης στους συνήθεις κανόνες ερμηνείας των συνθηκών, όπως αποτυπώνονται στα άρθρα 31-33 της Σύμβασης της Βιέννης του 1969 για το δίκαιο των συνθηκών, καταδεικνύοντας πώς και γιατί η ερμηνεία των συνθηκών είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση του παρόντος και του μέλλοντος του πολυμερούς εμπορικού συστήματος.

• Διεθνές Δίκαιο Εναέριου Χώρου, Διαστήματος & Τηλεπικοινωνιών

Διδάσκων: Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Κυριακόπουλος

Αεροπορικό δίκαιο: Οργάνωση του εναέριου χώρου: ο ρόλος της Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), του EUROCONTROL και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας (EASA), Ενιαίος Ευρωπαϊκός Ουρανός και ευέλικτη χρήση του εναέριου χώρου, Έρευνα και διάσωση αεροσκαφών σε κίνδυνο μέσω δορυφορικής καθοδήγησης. Δίκαιο του Διαστήματος: Ο ρόλος του UNCOPUOS, Κρατική ευθύνη και ευθύνη για ζημίες που προκαλούνται στο διάστημα, Προστασία του περιβάλλοντος από διαστημικές δραστηριότητες: το πρόβλημα των διαστημικών σκουπιδιών, Στρατιωτικές δραστηριότητες στο διάστημα, Το παγκόσμιο δορυφορικό σύ-

στημα πλοήγησης, ιδίως το Galileo, Η εμφάνιση των δραστηριοτήτων του "Νέου Διαστήματος" και οι προκλήσεις για το διεθνές δίκαιο. Δίκαιο τηλεπικοινωνιών: Η σημασία των τηλεπικοινωνιών για τη διαχείριση της εναέριας και διαστημικής κυκλοφορίας, Δορυφορικές επικοινωνίες, διεθνές εμπόριο και θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, Τηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου.

• Διπλωματικό και Προξενικό Δίκαιο

Διδάσκων: Επίκ. Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης

Το μάθημα εξετάζει σε βάθος βασικά θέματα που ρυθμίζονται από τη Σύμβαση της Βιέννης του 1961 για τις διπλωματικές σχέσεις και τη Σύμβαση της Βιέννης του 1963 για τις προξενικές σχέσεις, όπως η ίδρυση, η διεξαγωγή και η λήξη των διπλωματικών και προξενικών σχέσεων, τα διπλωματικά και προξενικά καθήκοντα, τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του διπλωματικού και προξενικού προσωπικού, καθώς και τα διπλωματικά και προξενικά προνόμια και ασυλίες. Ειδική ανάλυση επιφυλάσσεται για θέματα διπλωματικής και προξενικής προστασίας βάσει του δικαίου της ΕΕ, που αφορούν το δικαίωμα των πολιτών της ΕΕ σε διπλωματική και προξενική προστασία εκτός της ΕΕ και το καθεστώς των αντιπροσωπειών της ΕΕ που είναι διαπιστευμένες σε τρίτα κράτη.

• Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο

Διδάσκοντες: Καθηγήτρια Φωτεινή Παζαρτζή & Δρ. Σταύρος-Ευδόκιμος Πανταζόπουλος

Το μάθημα εξετάζει λεπτομερώς την απαγόρευση της χρήσης βίας και τις επιτρεπτές εξαιρέσεις της (jus ad bellum). Διερευνά τους θεμελιώδεις κανόνες και αρχές του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου, οριοθετώντας το πεδίο εφαρμογής τους και την αλληλεπίδρασή τους. Στη συνέχεια, εξετάζει τα κριτήρια ταξινόμησης μιας ένοπλης σύγκρουσης και τις επακόλουθες νομικές συνέπειες μιας τέτοιας ταξινόμησης. Στη συνέχεια, φωτίζει το εφαρμοστέο πλαίσιο για τον κύκλο στόχευσης και την προστασία που παρέχει το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο στα πρόσωπα που στερούνται της ελευθερίας τους. Το μάθημα εμβαθύνει επίσης στη σχέση μεταξύ του jus ad bellum και του jus in bello. Περνώντας στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο, η ενότητα αυτή ασχολείται στη συνέχεια με τον λεγόμενο "πόλεμο κατά της τρομοκρατίας" και την αποδιοργανωτική του δυναμική, προτού στραφεί στο δίκαιο της κατοχής. Στη συνέχεια εξετάζεται η σχέση μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και των ενόπλων συγκρούσεων, δεδομένης της αυξανόμενης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης της διεθνούς κοινότητας. Το επόμενο θέμα είναι η ρύθμιση του κυβερνοπολέμου και των αυτόνομων οπλικών συστημάτων ή ρομπότ δολοφόνων, σύμφωνα με ορισμένους πολέμιους της αυξανόμενης αυτοματοποίησης στον πόλεμο.

Εαρινό Εξάμηνο

- **Τεχνικές του Διεθνούς Δικαίου (Υ)**

Διδάσκοντες: Καθηγήτρια Φωτεινή Παζαρτζή, Επίκ. Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης & Δρ. Νίκος Βούλγαρης

Διεθνείς δικαστικοί/διαιτητικοί φορείς, το δίκαιο και η διαδικασία της διεθνούς δικαστικής κρίσης, διεθνής νομολογία. Το μάθημα αποσκοπεί στην εξέταση των διαδικασιών του διεθνούς δικαίου, εξετάζοντας τη διεθνή νομοθέτηση, τους φορείς και τους μηχανισμούς της. Το μάθημα εστιάζει ειδικότερα στη διεθνή δικαστική λειτουργία με στόχο να συζητηθεί ο ρόλος των διεθνών δικαστών/διαιτητών στην ερμηνεία, εφαρμογή και διαμόρφωση του διεθνούς δικαίου και να εξεταστεί η διεθνής νομοθέτηση ως διαδικασία.

- **Σεμινάριο II (PIL)**

Διδάσκοντες: Καθηγήτρια Φωτεινή Παζαρτζή, Επίκ. Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης, Δρ. Ευθύμιος Παπασταυρίδης & Δρ. Νίκος Βούλγαρης

Το Σεμινάριο συμβαδίζει με το βασικό, υποχρεωτικό μάθημα του προγράμματος LLM (International Law Processes). Ως εκ τούτου, επικεντρώνεται στις διαδικασίες του Διεθνούς Δικαίου με έμφαση στην επίλυση των διεθνών διαφορών. Καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις πηγές του διεθνούς δικαίου, την ερμηνεία των συνθηκών, την ευθύνη του κράτους, δικαιοδοτικές ασυλίες του κράτους, και την επιρροή του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε άλλους κλάδους του δικαίου. Κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων συζητούνται λεπτομερώς τα κυριότερα σημεία της σχετικής διεθνούς νομολογίας και οι σύγχρονες τάσεις στην επίλυση διεθνών διαφορών.

- **Διεθνές Δίκαιο Περιβάλλοντος & Ενέργειας**

Διδάσκοντες: Καθηγήτρια Μαρία Γαβουνέλη & Δρ. Σταύρος-Ευδόκιμος Πανταζόπουλος

Το μάθημα ασχολείται με τις ιδιαιτερότητες του διεθνούς περιβαλλοντικού δικαίου: τη διαδικασία δημιουργίας κανόνων τόσο μέσω διαδικασιών σκληρού δικαίου όσο και μέσω τεχνικών ήπιου δικαίου, την καθημερινή λειτουργία των προγραμματικών κανόνων, οι οποίοι απαιτούν συνεχή προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, τις προκλήσεις επιβολής που προσφέρει ένα σύστημα που δίνει προτεραιότητα στην πρόληψη και όχι στον εξαναγκασμό, και τις πρακτικές επιπτώσεις των κανόνων ευθύνης όταν η επανόρθωση παραμένει ασύλληπτη ή αδύνατη.

• Επιχειρήσεις & Ανθρώπινα Δικαιώματα

Διδάσκοντες: Καθηγήτρια Μαρία Γαβουνέλη & Δρ. Σταύρος-Ευδόκιμος Πανταζόπουλος

Το μάθημα βασίζεται στα θεμέλια του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προκειμένου να συζητηθεί ο αντίκτυπος που έχουν οι επιχειρήσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα. Ξεκινώντας με τη συζήτηση των Κατευθυντήριων Αρχών του ΟΗΕ για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και παρακολουθώντας στενά τις διαπραγματεύσεις για ένα διεθνές νομικά δεσμευτικό μέσο για τις πολυεθνικές εταιρείες και άλλες επιχειρήσεις, το μάθημα παρακολουθεί τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την πρακτική εφαρμογή των υποχρεώσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Στο τέλος του εξαμήνου, οι φοιτητές αναμένεται να είναι εξοικειωμένοι με θέματα προηγμένης νομικής συλλογιστικής με καθημερινές πρακτικές επιπτώσεις σε επιχειρηματικό επίπεδο.

• Διεθνής Επενδυτική Διαιτησία

Διδάσκων: Επίκ. Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης

Το μάθημα καλύπτει τόσο βασικά όσο και εξειδικευμένα θέματα του διεθνούς επενδυτικού δικαίου, ως έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς του δημόσιου διεθνούς δικαίου. Αναλύει τις ουσιαστικές και διαδικαστικές διαστάσεις του κλάδου. Τα θέματα που εξετάζονται περιλαμβάνουν την επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους βάσει των κανόνων διαιτησίας ICSID και μη ICSID, τον ορισμό των ξένων επενδύσεων και των ξένων επενδυτών βάσει διμερών και πολύμερών επενδυτικών συνθηκών, τα ουσιαστικά πρότυπα μεταχείρισης (απαλλοτρίωση, δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση, μη διάκριση, ρήτρες ομπρέλας) και το δικαίωμα των κρατών υποδοχής να ρυθμίζουν. Θα εξεταστούν επίσης εξειδικευμένα θέματα σχετικά με τη δικαιοδοσία και το παραδεκτό, το εφαρμοστέο δίκαιο και τα διαθέσιμα ένδικα μέσα, την αρμοδιότητα της ΕΕ όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις και τη σύγχρονη αντίδραση κατά της επενδυτικής διαιτησίας. Επιπλέον, το μάθημα ανιχνεύει τις αλληλεπιδράσεις της προστασίας των ξένων επενδύσεων με τους κανόνες του γενικού διεθνούς δικαίου σχετικά με το δίκαιο των συνθηκών και το δίκαιο της ευθύνης του κράτους, καθώς και με κανόνες από άλλα εξειδικευμένα πεδία του διεθνούς δικαίου που αφορούν, για παράδειγμα, την προστασία του περιβάλλοντος και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

• Σχέσεις Διεθνούς & Εσωτερικού Δικαίου

Διδάσκοντες: Καθηγητές Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος, Μαρία Γαβουνέλη & Επίκ. Καθηγητής Αναστάσιος Γουργουρίνης

Το μάθημα καλύπτει ποικίλα θέματα σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου στα εθνικά δικαστήρια, κάνοντας διεξοδική ανάλυση από διαφορε-

τικές μικρο- και μακρο-προοπτικές. Τα θέματα που εξετάζονται περιλαμβάνουν θεωρίες και πρακτικές σχετικά με την υπεροχή και το άμεσο αποτέλεσμα, τη συζήτηση θεμελιωδών εννοιών του διεθνούς δικαίου, όπως οι πηγές του διεθνούς δικαίου, σε συνδυασμό με ειδικές αναφορές σε θέματα του δικαίου των συνθηκών και του δικαίου της κρατικής ευθύνης. Επιπλέον, επισημαίνεται ο ολοένα και πιο σημαντικός ρόλος των εθνικών δικαστηρίων στην ανάπτυξη ειδικών κατά αντικείμενο υποτομέων του διεθνούς δικαίου, όπως το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το δίκαιο των διεθνών ασυλιών, το δίκαιο των διακρατικών επενδύσεων και το διεθνές περιβαλλοντικό δίκαιο.

• Διεθνής Διπλωματία

Διδάσκοντες: Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Κυριακόπουλος & Δρ. Ευθύμιος Παπασταυρίδης

Το μάθημα εξετάζει θεμελιώδεις πτυχές των διεθνών θεσμών, ιδίως του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, και τον πολύπλευρο ρόλο των διεθνών θεσμών και μηχανισμών στην αποφυγή συγκρούσεων, την επίλυση συγκρούσεων και την παγκόσμια διπλωματία εν γένει. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να εμβαθύνουν τις γνώσεις, την κατανόηση και τις δεξιότητές τους που σχετίζονται με επαγγελματικά πλαίσια όπου η διπλωματία είναι σημαντική.

• Κυβερνοασφάλεια & Διεθνές Δίκαιο

Διδάσκων: Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Κυριακόπουλος

Καταγραφή των κύριων απειλών και αποσαφήνιση των σχετικών εννοιών: Κυβερνοχώρος, κυβερνοάμυνα, διεθνές κυβερνοέγκλημα, κυβερνοεπιθέσεις και κυβερνοεπιχειρήσεις, κυβερνοπόλεμος, κυβερνοτρομοκρατία, κυβερνοασφάλεια. Καταγραφή των κύριων απειλών και αποσαφήνιση των σχετικών εννοιών: Κυβερνοχώρος, κυβερνοάμυνα, διεθνές κυβερνοέγκλημα, κυβερνοεπιθέσεις και κυβερνοεπιχειρήσεις, κυβερνοπόλεμος, κυβερνοτρομοκρατία, κυβερνοασφάλεια. Εφαρμογή του διεθνούς δικαίου στον κυβερνοχώρο: Απαγόρευση της χρήσης βίας και αυτοάμυνας στον κυβερνοχώρο, εξωεδαφική ποινική δικαιοδοσία των κρατών όσον αφορά το διεθνές έγκλημα στον κυβερνοχώρο, εφαρμογή του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, πτυχές της ευθύνης των κρατών για (διεθνώς παράνομες) πράξεις στον κυβερνοχώρο, διευθέτηση (κυβερνο)διαφορών, νομικές θεραπείες για τρομοκρατικές δραστηριότητες στον κυβερνοχώρο, διερεύνηση της δυνατότητας χρήσης νέων προσεγγίσεων: προς μια διεθνή ρύθμιση του κυβερνοχώρου ως αυτόνομου χώρου (?).

Ειδίκευση

Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενο Μαθημάτων

(Οι φοιτητές μπορούν να επιλέγουν και μαθήματα επιλογής της ειδίκευσης “Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο”)

Χειμερινό Εξάμηνο

- **Θεμελιώδεις Έννοιες του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Υ)**

Διδάσκοντες: Αναπλ. Καθηγήτρια Ρεβέκκα-Εμμανουέλα Παπαδοπούλου, Δρ. Ιωάννης Κούρτης, Δρ. Σύλβια Μπαρτολίτι

Τα θέματα που συζητούνται περιλαμβάνουν τη θεμελιώδη αρχή της αυτονομίας της ενωσιακής έννομης τάξης και τις αρχές της υπεροχής, του άμεσου αποτελέσματος που πηγάζουν από αυτήν, καθώς και τις επιπτώσεις τους στο εθνικό δίκαιο. Αναλύεται επίσης η θεσμική αρχιτεκτονική και η πρωτοτυπία των διαδικασιών λήψης αποφάσεων στην ΕΕ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα κράτη μέλη και τους πολίτες ως υποκείμενα της ενωσιακής έννομης τάξης, με περαιτέρω εστίαση στη συμβολή της ευρωπαϊκής ιθαγένειας στη διαδικασία της οικονομικής και πολιτικής ολοκλήρωσης. Επιπλέον, συζητείται διεξοδικά η σύγκρουση αρμοδιοτήτων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών της και ο διάλογος μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και των δικαστηρίων της ΕΕ. Η ανάλυση όλων των ανωτέρω θεμάτων βασίζεται στο πρωτογενές και το παράγωγο ενωσιακό δίκαιο και τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ καθώς και στο διάλογο με τη θεωρία του ενωσιακού δικαίου.

- **Σεμινάριο I (EUL)**

Διδάσκοντες: Αναπλ. Καθηγήτρια Ρεβέκκα-Εμμανουέλα Παπαδοπούλου, Δρ. Αναστάσιος Μπρακατσούλας

Το εν λόγω μάθημα εστιάζει σε σύγχρονα και ειδικότερα ζητήματα του ενωσιακού δικαίου, που απαιτούν ειδικότερη έρευνα και γνωσιολογική εμβάθυνση, όπως για παράδειγμα η σημασία και οι ειδικότερες έννοιες της προδικαστικής παραπομπής. Μέσα από τη μελέτη πρωτογενούς υλικού, και κυρίως της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναλύονται τα νομικά ζητήματα που απασχολούν έντονα τους μελετητές του ενωσιακού δικαίου κατά την τρέχουσα περίοδο. Υπό την έννοια αυτή το συγκεκριμένο μάθημα συνδέεται άρρηκτα με το γενικότερης υφής μάθημα «Fundamentals of EU Law».

- **Η Εσωτερική Αγορά στην Ε.Ε. (Οικονομικές ελευθερίες, ανταγωνισμός)**

Διδάσκοντες: Επίκ. Καθηγήτρια Μεταξία Κουσκουνά & Δρ. Ιωάννης Κούρτης

Το μάθημα εξετάζει το συντακτικό οικονομικό πρότυπο της ΕΕ: ελευθερία κυκλοφορίας εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων (περιεχόμενο περιορισμών /εξαιρέσεις για λόγους δημόσιου συμφέροντος- οι έννοιες των διακρίσεων και του εμποδίου- οι μηχανισμοί αμοιβαίας αναγνώρισης- η «σύγκρουση» μεταξύ οικονομικών ελευθεριών και θεμελιωδών δικαιωμάτων). Ακολουθεί η εμπειριστωμένη εξέταση του δικαίου ανταγωνισμού της ΕΕ: απαγόρευση συμπράξεων και κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης- έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων- η έννοια της "σχετικής αγοράς", ο κανόνας "de minimis", η πολιτική επιβολής προστίμων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής- δημόσιοι και ιδιωτικοί μηχανισμοί επιβολής του δικαίου του ανταγωνισμού στην ΕΕ, με έμφαση στην πρόσφατη νομοθεσία και τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ. Η εμπειρία της πανδημίας (COVID-19) εξετάζεται στο πλαίσιο της διαχείρισης της κρίσης στην αγορά και των επιπτώσεών της στις οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών.

- **Η Προστασία των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην Ε.Ε.**

Διδάσκοντες: Αναπλ. Καθηγήτρια Ρεβέκκα-Εμμανουέλα Παπαδοπούλου, Δρ. Αναστάσιος Μπρακατσούλας, Δρ. Σύλβια Μπαρτολίνα

Τα θέματα που αναλύονται περιλαμβάνουν την εξέλιξη της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ μέσω της νομολογίας του ΔΕΕ και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, καθώς και τη σύσταση, τους πιθανούς περιορισμούς και τους μηχανισμούς δικαστικής προστασίας συγκεκριμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων. Έμφαση δίνεται στην υποχρέωση σεβασμού της αξίας του "κράτους δικαίου" εντός της ΕΕ και τις νομικές συνέπειες που απορρέουν από αυτήν, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών, νομικών και οικονομικών μηχανισμών που θεσπίστηκαν πρόσφατα για τη διασφάλιση του σεβασμού του, όπως το νέο εργαλείο της «αιρεσιμότητας». Επιπλέον, αναλύεται το καθεστώς της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ και οι εξελίξεις σχετικά με το ζήτημα της προσχώρησης της Ένωσης στην ΕΣΔΑ. Τα θέματα που συζητούνται περιλαμβάνουν επίσης τη "σύγκρουση" μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των οικονομικών ελευθεριών της ΕΕ, καθώς και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε περίπτωση στοχευμένων κυρώσεων που επιβάλλονται σε άτομα μετά από ψηφίσματα του ΟΗΕ ή αποφάσεις της ΚΕΠΠΑ.

- **Δίκαιο των Εξωτερικών Σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Διδάσκων: Αναπλ. Καθηγητής Μανώλης Περάκης

Τα θέματα που συζητούνται περιλαμβάνουν ζητήματα που αφορούν την αρμοδιότητα της ΕΕ και τη νομική διαδικασία διαπραγμάτευσης και σύναψης διεθνών συμφωνιών- τη φύση και τη θέση των κανόνων του διεθνούς δικαίου - συμβατικών

ή εθιμικών - ως πηγή δικαίου στην έννομη τάξη της ΕΕ: ο δεσμευτικός τους χαρακτήρας και η ιεραρχία τους- το άμεσο αποτέλεσμα τους- ο δικαστικός έλεγχος και η ερμηνεία των κανόνων αυτών στην έννομη τάξη της ΕΕ. Το μάθημα επικεντρώνεται ιδιαίτερα στη δυνατότητα επίκλησης των διεθνών κανόνων από τους ιδιώτες και τους διαδίκους ενώπιον των δικαστηρίων της ΕΕ και των εθνικών δικαστηρίων, ιδίως όταν πρόκειται για την προστασία των δικαιωμάτων που τους απονέμονται. Συζητούνται επίσης τα ενδιαφέροντα και περίπλοκα νομικά ζητήματα που θέτουν οι "μικτές συμφωνίες", καθώς και το ζήτημα των διεθνών υποχρεώσεων των κρατών μελών πριν από την προσχώρησή τους στην ΕΕ. Επιπλέον, το μάθημα καλύπτει το καθεστώς και τις νομικές ανησυχίες της ΕΕ ως μέλος διεθνών οργανισμών, με έμφαση στο παράδειγμα του ΠΟΕ- συζητά την αλληλεπίδραση μεταξύ της ΕΕ και της διεθνούς κοινότητας στο πλαίσιο της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής (ΚΕΕ), της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και Ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτών των θεμάτων, αναλύονται δύο κύρια εργαλεία εξωτερικής πολιτικής και αξιών-εξαγωγών της ΕΕ, δηλαδή τα μέτρα αντιντάμπινγκ και οι αντισταθμιστικοί δασμοί που έχει υιοθετήσει η ΕΕ και οι ρήτρες "τα ανθρώπινα δικαιώματα ως ουσιώδες στοιχείο" που επιβάλλει η ΕΕ στις διεθνείς συμφωνίες της με τρίτα κράτη.

Εαρινό Εξάμηνο

- **Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης στην Ε.Ε. (Υ)**

***Διδάσκοντες:** Αναπλ. Καθηγήτρια Ρεβέκκα-Εμμανουέλα Παπαδοπούλου, Δρ. Αναστάσιος Μπρακατσούλας, Δρ. Σύλβια Μπαρτολίνα*

Το μάθημα επικεντρώνεται στις αρχές και τους θεσμικούς κανόνες που διέπουν τη λειτουργία του διαρκώς αναπτυσσόμενου Χώρου Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης της ΕΕ. Αναλύονται τα κύρια χαρακτηριστικά της διακυβέρνησης της ΕΕ στους επιμέρους τομείς που συνθέτουν τον εν λόγω Χώρο (κοινές πολιτικές ασύλου και μετανάστευσης, ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα, δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, αστυνομική συνεργασία). Στη συνέχεια δίδεται έμφαση στους ουσιαστικούς και δικονομικούς κανόνες του πρωτογενούς και παράγωγου ενωσιακού δικαίου που αφορούν στη μετανάστευση και το άσυλο, όπως έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό αναλύονται τα εργαλεία της μεταναστευτικής πολιτικής και το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (ΚΕΣΑ) όπως ισχύει σήμερα, καθώς και οι επικείμενες τροποποιήσεις που θα επιφέρει το Νέο Σύμφωνο για Μετανάστευση και το Άσυλο. Έμφαση δίδεται στα ζητήματα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς και στο ρόλο των αρχών της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και της αλληλεγγύης στον τομέα αυτό, όπως έχουν ερμηνευθεί από τη νομολογία του ΔΕΕ.

- Σεμινάριο II (EUL)

Διδάσκοντες: *Επίκ. Καθηγήτρια Μεταξία Κουσκουνά, Δρ. Αναστάσιος Μπρακατσούλας*

Το μάθημα εξετάζει τις ειδικές πτυχές του ενωσιακού δικαίου, που αναδύονται στην επικαιρότητα δυναμικά και προκαλούν το επιστημονικό ενδιαφέρον. Η σύνδεση με το μάθημα “The EU Area of Freedom, Security and Justice-EU Governance and Security” αποτελεί αφορμή για εμβάθυνση σε θεμελιώδεις θεματικές, όπως για παράδειγμα οι μηχανισμοί επιβολής κυρώσεων του ενωσιακού δικαίου, όπως αυτοί προβλέπονται στο πρωτογενές δίκαιο και αναπτύσσονται περαιτέρω από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Φορολογικό Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διδάσκουσα: *Αναπλ. Καθηγήτρια Ρεβέκκα-Εμμανουέλα Παπαδοπούλου*

Τα υπό συζήτηση θέματα περιλαμβάνουν τους θεσμικούς κανόνες που διέπουν την άσκηση των φορολογικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης, την ανάλυση των κανόνων της τελωνειακής ένωσης και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών στον τομέα της εσωτερικής φορολογίας και της άμεσης φορολογίας. Έμφαση δίνεται στην ισορροπία μεταξύ των οικονομικών ελευθεριών της ΕΕ και των φορολογικών εξουσιών των κρατών μελών- στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται διάφορα θέματα, όπως ο ρόλος των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας, οι οδηγίες της ΕΕ για τη φορολόγηση των διακρατικών συναλλαγών και των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις, καθώς και η οδηγία για τις πρακτικές φοροαποφυγής (ATAD). Αναλύονται επίσης τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος ΦΠΑ και των Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης. Οι τρέχουσες και μελλοντικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο και η σύνδεσή τους με τις πρωτοβουλίες του ΟΟΣΑ, εκτιμώνται μέσα από ένα νομικό πεδίο. Η ανάλυση βασίζεται στο πρωτογενές και παράγωγο ενωσιακό δίκαιο, όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της ΕΕ.

- Το Δίκαιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

Διδάσκοντες: *Αναπλ. Καθηγητής Μανώλης Περάκης*

Τα υπό συζήτηση θέματα περιλαμβάνουν την ιστορική εξέλιξη, τις νομικές πηγές και τις θεμελιώδεις αρχές της ΟΝΕ, ενώ στη συνέχεια θα ακολουθήσει μια εμπειριστατωμένη ανάλυση των δύο κύριων τομέων της ΟΝΕ. Στο πλαίσιο της Νομισματικής Ένωσης, το μάθημα εξετάζει το ευρώ ως ενιαίο νόμισμα, τους κανόνες και τις προϋποθέσεις για την προσχώρηση στην Ευρωζώνη, καθώς και τη νομική δυνατότητα οικειοθελούς αποχώρησης ή αποβολής από την Ευρωζώνη. Προσοχή δίνεται επίσης στο τραπεζικό σύστημα, και πιο συγκεκριμένα στους κανόνες και τους στόχους του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ως των κύριων οργάνων νομισματικής πολιτικής της ΕΕ. Στη

συζήτηση για την Οικονομική Ένωση το μάθημα καλύπτει τους δύο βασικούς πυλώνες, δηλαδή την πολυμερή εποπτεία και τη δημοσιονομική και δημοσιονομική πειθαρχία. Οι κανόνες που θεσπίζουν και ρυθμίζουν τους δύο αυτούς πυλώνες εξετάζονται διεξοδικά, με ιδιαίτερη έμφαση στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, όπως ισχύει σήμερα μετά τις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης ("six-pack" και "two-pack"). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις οικονομικές και νομισματικές πολιτικές της ΕΕ κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Εξετάζονται και αναλύονται τόσο οι μηχανισμοί που θεσπίστηκαν από τις διεθνείς συμφωνίες των κρατών μελών (Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας, Euro Plus, Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην ΟΝΕ) όσο και οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβαν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ (ιδίως τα προγράμματα OMT και PSPP της ΕΚΤ και οι νομικές μεταρρυθμίσεις εν γένει). Το μάθημα καλύπτει επίσης τα δικαιώματα και το *locus standi* του ιδιώτη στον χώρο της ΟΝΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένας διάδικος μπορεί να ζητήσει την ακύρωση μιας πράξης θεσμικού οργάνου της ΕΕ που εκδόθηκε στο πλαίσιο της ΟΝΕ ή την αποκατάσταση ζημιών που υπέστη από πράξεις ή παραλείψεις των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται υποθέσεις-ορόσημα (όπως οι Gauweiler, Ledra, Florescu και Weiss).

• Περιβάλλον και Αγορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Διδάσκοντες: Αναπλ. Καθηγήτρια Ρεβέκκα-Εμμανουέλα Παπαδοπούλου, Επ. Καθηγητής Δρ. Θεόδωρος Ηλιόπουλος

Το μάθημα περιλαμβάνει δύο μέρη. Το πρώτο είναι γενικότερης φύσης και αναλύει εις βάθος θέματα πρωτογενούς δικαίου περιβάλλοντος και ενέργειας (αρμοδιότητες, αρχές, στόχοι και νομικές βάσεις). Εστιάζει σε θέματα πολιτικής οικονομίας και θεωρίας της ρύθμισης για να προσεγγίσει από κανονιστική και περιγραφική, δεοντολογική και οντολογική οπτική την κρατική παρέμβαση στην αγορά. Στο πρώτο μέρος γίνεται ακόμη ανάλυση του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού και της εσωτερικής αγοράς. Το δεύτερο μέρος εστιάζει σε πιο συγκεκριμένα ζητήματα, στα οποία περιλαμβάνονται τα περιβαλλοντικά δικαιώματα, η περιβαλλοντική ευθύνη, η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η κυκλική οικονομία, η κλιματική αλλαγή, η απανθρακοποίηση και η ενεργειακή μετάβαση.

• Διεθνές & Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο

Διδάσκων: Καθηγητής Χρήστος Γκόρτσος

Το μάθημα καλύπτει τα βασικά στοιχεία της τραπεζικής ρύθμισης της ΕΕ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν υπό τη συνεχή επίδραση των διεθνών χρηματοοικονομικών προτύπων (και συγκεκριμένα αυτών που αναπτύχθηκαν, μεταξύ άλλων, από την Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας και το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας). Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Δίκαιο συζητείται στο ιστορικό του πλαίσιο, μέχρι

το σημερινό υφιστάμενο πλαίσιο, το οποίο δημιουργήθηκε ως απάντηση στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση (2007-2009) και την πιο πρόσφατη δημοσιονομική κρίση στη ζώνη του ευρώ, οδηγώντας στην Τραπεζική Ένωση. Η προληπτική τραπεζική ρύθμιση και εποπτεία, το πλαίσιο πρόληψης και διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων, οι κανόνες για την εγγύηση των καταθέσεων και οι ρυθμίσεις για την παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα συζητούνται με τη σειρά τους, καθώς και ο ρόλος των θεσμικών οργάνων της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Δικαστηρίου της ΕΕ) και των ειδικών οργανισμών της ΕΕ για τον τραπεζικό τομέα. Η αρκετά εκτεταμένη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί επίσης μέρος του προγράμματος σπουδών και οι φοιτητές αναμένεται να παρουσιάσουν ορισμένες από τις σημαντικότερες αποφάσεις του δικαστηρίου.

Ακαδημαϊκό Προσωπικό

ΜΑΡΙΑ ΓΑΒΟΥΝΕΛΗ

Καθηγήτρια Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
mgavoun@law.uoa.gr

ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΖΑΡΤΖΗ

Καθηγήτρια Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
phpazart@law.uoa.gr

ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΕΡΑΚΗΣ

Αναπλ. Καθηγητής Δικαίου της Ε.Ε.
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
mperakis@law.uoa.gr

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΟΥΡΓΟΥΡΙΝΗΣ

Επικ. Καθηγητής Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
agourg@law.uoa.gr

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΡΤΣΟΣ

Καθηγητής Δημοσίου Οικονομικού Δικαίου
Τομέας Δημοσίου Δικαίου
Ακαδημίας 47, 10672 Athens
cgortsos@law.uoa.gr

ΔΡ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
epapast@law.uoa.gr

ΔΡ. ΜΑΡΙΑ-ΛΟΥΙΖΑ ΔΕΥΤΟΥ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
mardeftou@law.uoa.gr

ΔΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΠΡΑΚΑΤΣΟΥΛΑΣ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
tazbrak@law.uoa.gr

ΔΡ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΕΒΑΣ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
chtsevas@gmail.com

ΛΙΝΟΣ – ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΙΣΙΛΙΑΝΟΣ

Καθηγητής Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
asicilianos@law.uoa.gr

ΡΕΒΕΚΚΑ-ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Αναπλ. Καθηγήτρια Δικαίου της Ε.Ε.
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
manpapad@law.uoa.gr

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Αναπλ. Καθηγητής Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
yokygr@law.uoa.gr

ΜΕΤΑΞΙΑ ΚΟΥΣΚΟΥΝΑ

(αφυπ.) Επικ. Καθηγήτρια Δικαίου της Ε.Ε.
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
mkousk@law.uoa.gr

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Επισκ. Καθηγητής Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
Academias 45, 10672 Αθήνα
thiliopoulos@law.uoa.gr

ΔΡ. ΣΤΑΥΡΟΣ-ΕΥΔΟΚΙΜΟΣ ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
spantaz@law.uoa.gr

ΔΡ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΤΗΣ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
ioakourtis@law.uoa.gr

ΔΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
nikvoulga@law.uoa.gr

ΔΡ. ΣΥΛΒΙΑ ΜΠΑΡΤΟΛΙΝΙ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672 Αθήνα
bartolini@law.uoa.gr

Ακαδημαϊκός Σύμβουλος

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΟΥΡΓΟΥΡΙΝΗΣ

Επίκουρος Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου
Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672, Αθήνα
2103688628, agourg@law.uoa.gr

Γραμματεία

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τομέας Διεθνών Σπουδών
Ακαδημίας 45, 10672, Αθήνα
2103688675, mzacharop@uoa.gr

Ιστοσελίδα

<https://llm-inteurl.law.uoa.gr>

Αίθουσες Διδασκαλίας

- Μέγαρο Θεωρητικών Επιστημών (Σίνα 3)
- Νομική Σχολή (Σόλωνος 57)
- Νομική Σχολή (Ακαδημίας 45)
- Εργαστήριο Athens PIL (Ακαδημίας 47)

Πρόσβαση

Πληροφορίες για τα δρομολόγια των αστικών συγκοινωνιών

<https://www.oasa.gr>

<https://www.stasy.gr>

Η Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής

Σόλωνος 104 & Μαυρομιχάλη 17-19

Τηλ. 210 368 8113, 210 3688065

Email: nomiki@lib.uoa.gr

Website: <http://law.lib.uoa.gr>

Η Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής στεγάζεται στο Παλαιό Χημείο (Σόλωνος 104) και είναι οργανωμένη σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Η Βιβλιοθήκη καλύπτει τμήματα τριών ορόφων του παλαιού Χημείου με συνολικό εμβαδόν 1400 τ.μ. Το κτίριο είναι πλήρως προσβάσιμο με ανελκυστήρες σε όλα τα

επίπεδα. Για την προσωπική εξυπηρέτηση, η βιβλιοθήκη διαθέτει δύο αναγνωστήρια στον δεύτερο όροφο και ένα στον πρώτο όροφο, ενώ υπάρχουν επίσης σταθμοί μελέτης στο ισόγειο, όπου στεγάζονται οι συλλογές, ταξινομημένες ανά νομικό πεδίο. Ο συνολικός αριθμός των σταθμών εξυπηρέτησης σε όλα τα επίπεδα είναι 275. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου, δύο αμφιθέατρα του κτιρίου είναι διαθέσιμα ως αναγνωστήρια. Η βιβλιοθήκη διαθέτει επίσης wifi και 17 Η/Υ για δημόσια χρήση (σταθμοί αναζήτησης στον κατάλογο OPAC, πρόσβαση στο διαδίκτυο και συγγραφή εργασιών).

Οι συλλογές της Βιβλιοθήκης περιλαμβάνουν υλικό σε όλες τις μορφές στην ελληνική, γερμανική, γαλλική, αγγλική και ιταλική γλώσσα και περιλαμβάνουν περίπου 100.000 βιβλία και 900 τίτλους περιοδικών, που καλύπτουν όλους τους κλάδους του Δικαίου στην ελληνική και ξένη λογοτεχνία. Το υλικό είναι ταξινομημένο ανά θεματική ενότητα σε ανοικτά ράφια για την εξέταση των χρηστών και είναι ταξινομημένο με βάση τον αριθμό της Παγκόσμιας Δεκαδικής Ταξινόμησης. Εκτός από τις έντυπες συλλογές, η Βιβλιοθήκη έχει ψηφιοποιήσει σημαντικά νομικά περιοδικά και συλλογικά έργα, τα οποία είναι διαθέσιμα μέσω του Περγάμου, του ενοποιημένου Ιδρυματικού Αποθετηρίου/Ψηφιακής Βιβλιοθήκης του ΕΚΠΑ. Επιπλέον, η Βιβλιοθήκη παρέχει πρόσβαση σε εθνικές και διεθνείς νομικές βάσεις δεδομένων

(<http://law.lib.uoa.gr/ypiresies/baseis-nomikon-dedomenon.html>)

Κέντρο Ερευνών Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου – Athens PIL

Ακαδημίας 47, 3^{ος} όροφος, 210 3688675

<https://www.athenspil.law.uoa.gr>

Το Athens Public International Law Center ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 2015. Πρόκειται για ένα ακαδημαϊκό εργαστήριο του Τομέα Διεθνών Σπουδών της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

Οι βασικές δραστηριότητες του Athens PIL περιλαμβάνουν

- Σεμινάρια και συναντήσεις εμπειρογνομόνων σε προσεκτικά επιλεγμένα θέματα διεθνούς δικαίου
- Βιβλιογραφικό κέντρο με έμφαση στις ερευνητικές δραστηριότητες και δημοσιεύσεις που σχετίζονται με το διεθνές δίκαιο.
- Διμερή και πολυμερή συνεργασία με άλλα ακαδημαϊκά ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα.
- Διοργάνωση συνεδρίων για επίκαιρα θέματα διεθνούς δικαίου και εθνικών και διεθνών εκδηλώσεων
- Σεμινάρια και προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης

ΠΑΡΟΧΕΣ, ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ψηφιακές Παροχές

Υπηρεσίες Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (email), σύνδεση μέσω ασύρματου δικτύου (Wi-Fi), ανάρτηση προσωπικών ιστοσελίδων εικονικό ιδιωτικό δίκτυο (VPN), δίκτυο αποφοίτων, ανοικτά ακαδημαϊκά μαθήματα, ακαδημαϊκές βιντεοδιαλέξεις, παρακολούθηση ζωντανών μεταδόσεων διαλέξεων, συμπλήρωση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων.

https://www.uoa.gr/el/foitites/ilektronikes_ypiresies/psifiakes_paroches/

E-Class

Η ηλεκτρονική τάξη e-class αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων και υποστηρίζει την υπηρεσία ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης στο ΕΚΠΑ χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web-browser) χωρίς την απαίτηση εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων. Η ενσωμάτωση των μεθόδων ενισχυτικής τηλεκπαίδευσης στη μαθησιακή διαδικασία του ΕΚΠΑ υποστηρίζει και ενισχύει τη διδασκαλία και την πρόσβαση στη γνώση, παρέχοντας συνδυασμούς νέων μεθόδων για τη συμπλήρωση των παραδοσιακών τρόπων διδασκαλίας.

<https://eclass.uoa.gr>

Ακαδημαϊκή Ταυτότητα

Παρέχεται Ακαδημαϊκή Ταυτότητα με δικαίωμα μειωμένου εισιτηρίου

<https://academicid.minedu.gov.gr>

Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης

Όλες οι ηλεκτρονικές πηγές και συναφείς ηλεκτρονικές υπηρεσίες, περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης και του Κέντρου Πληροφόρησης που φιλοξενείται και συντηρείται από το Υπολογιστικό Κέντρο Βιβλιοθηκών (ΥΚΒ) του ΕΚΠΑ. Αναλυτικότερα, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται είναι: πρόσβαση σε ηλεκτρονικές online πηγές πληροφόρησης, ανοικτός δημόσιος κατάλογος ΟΡΑC, ηλεκτρονική έκδοση περιοδικών του ΕΚΠΑ, βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, ενιαία πλατφόρμα ιδρυματικού αποθετηρίου/ψηφιακής βιβλιοθήκης "Πέργαμος", ειδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες και συλλογές, θεματικές πύλες, παραγγελία άρθρων, διαδανεισμός βιβλίων, υπηρεσία "Ρωτήστε έναν Βιβλιοθηκονόμο".

<http://www.lib.uoa.gr>

Υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία

Η αποστολή της Μονάδας Προσβασιμότητας είναι η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και ανάγκες, μέσω της παροχής περιβαλλοντικών τροποποιήσεων, υποστηρικτικών τεχνολογιών που βασίζονται σε υπολογιστές και υπηρεσιών πρόσβασης.

<https://access.uoa.gr>

Μονάδα Υποστήριξης Αλλοδαπών Φοιτητών

Αποστολή της Μονάδας είναι η υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών που εγγράφονται σε προγράμματα σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου του Ιδρύματός μας, πριν και μετά την άφιξη τους στη χώρα μας, για θέματα που αφορούν διαδικασίες, ενέργειες και επικοινωνία με άλλους φορείς του Δημοσίου. **Η Μονάδα Υποστήριξης Αλλοδαπών Φοιτητών** είναι αρμόδια για :

- την υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών στη διαδικασία **εγγραφής** τους στα προγράμματα σπουδών του Ιδρύματός μας,
- την υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών για την **έκδοση άδειας θεώρησης εισόδου και άδειας διαμονής** στην ημεδαπή για λόγους σπουδών και για την επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς του Δημοσίου για τα θέματα αυτά,
- την υποστήριξη των φοιτητών κατά την **εγκατάστασή** τους στην ημεδαπή για θέματα που αφορούν στην αναζήτηση **στέγης**, την έκδοση **ΑΦΜ**, το **άνοιγμα λογαριασμού σε τράπεζα** και άλλων διαδικασιών που σχετίζονται με δημόσιες υπηρεσίες και παρόχους ενέργειας και τηλεφωνίας,
- τη **συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματός μας** για την εξυπηρέτηση των αναγκών των αλλοδαπών φοιτητών,
- τη μέριμνα για την οργάνωση μαθημάτων **εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας** ή άλλων ξένων γλωσσών σε συνεργασία με τις αρμόδιες μονάδες του Ιδρύματός μας,
- την άσκηση **κάθε άλλης αρμοδιότητας** που διευκολύνει και συνδράμει στην ομαλή και ανώδυνη ένταξη των αλλοδαπών φοιτητών στην ακαδημαϊκή κοινότητα αλλά και στην ελληνική κοινωνία,

<https://issu.uoa.gr>

Συνήγορος του Φοιτητή

Θεσμός με τις εξής αρμοδιότητες: την εξέταση αιτημάτων φοιτητών για προβλήματα που αντιμετωπίζουν με τις ακαδημαϊκές και διοικητικές υπηρεσίες και αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα αυτά, τη διευκόλυνση των επαφών του φοιτητή με τα όργανα και τις υπηρεσίες διοίκησης, την εξέταση αναφορών-καταγγελιών των φοιτητών για παραβίαση διατάξεων και κανόνων της πανεπιστημιακής νομοθεσίας και δεοντολογίας, και την ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

<http://www.sinigorosfititi.uoa.gr>

Γραφείο Διασύνδεσης

Για θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, συμβουλευτικής σταδιοδρομίας και σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας

<https://career.uoa.gr>

Τμήμα Σίτισης Φοιτητών

Το Τμήμα Σίτισης Φοιτητών είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση και την εκτέλεση των απαραίτητων εργασιών προκειμένου να προσφέρονται γεύματα στους φοιτητές του Ιδρύματος, σύμφωνα με τις αποφάσεις και τις εντολές του Υπουργείου Παιδείας και της Διοίκησης του Ιδρύματος.

https://www.lesxi.uoa.gr/el/foititiki_merimna/tmima_sitisis_foititon/

Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών

Το διδασκαλείο ξένων γλωσσών του ΕΚΠΑ είναι μια ανεξάρτητη και αυτοτελής ακαδημαϊκή μονάδα, η οποία παρέχει ανωτέρου επιπέδου διδασκαλία 25 ξένων γλωσσών. Οι φοιτητές του ΕΚΠΑ έχουν μειωμένα δίδακτρα.

<http://www.didaskaleio.uoa.gr>

Πολιτιστικός Όμιλος Φοιτητών

Είναι ένας χώρος συλλογικής έκφρασης και δημιουργίας. Οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με έργα τέχνης και ενθαρρύνονται να δημιουργούν τα δικά τους καλλιτεχνικά έργα. Περιλαμβάνει 5 τομείς: μουσικό, θεατρικό, χορευτικό, κινηματογραφικό και φωτογραφικό.

https://merimna.uoa.gr/tmimata_kai_armodiotites/tmima_monadas_ypostirixis_foititon/grafeio_politistikon_drastiriotiton/

Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο & Κολυμβητήριο

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑ βρίσκονται στην Πανεπιστημιούπολη. Αποτελούνται από ανοικτά γήπεδα, κλειστό γυμναστήριο και κολυμβητήριο. Πραγματοποιούνται ποικίλα προγράμματα και τμήματα άθλησης. Σε αυτές μπορούν να έχουν πρόσβαση και να τις χρησιμοποιήσουν και οι φοιτητές του ΠΜΣ «LLM in International & European Law».

https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/panepistimiako_gymnastirio/